HAT/ /2022.

Előkészítésben közreműködött:
Dr. Szilágyi Mária szervezési osztályvezető

ELŐTERJESZTÉS
a Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény területi múzeummá válásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény (3000 Hatvan, Kossuth tér 12.) működési engedélye alapján jelenleg közérdekű muzeális gyűjtemény besorolással bír. Az intézmény gyűjteménye, kiállításai, szakmaisága, infrastrukturális és adott humánerőforrás feltételei révén az intézményvezetővel egyetértésben indokoltnak tartottuk megvizsgálni, hogy alkalmas lehet a területi múzeum státusz eléréséhez.

A kulturális javak védelmével összefüggő célok megvalósításának legfontosabb letéteményesei a muzeális intézmények, amely
a) a társadalom szolgálatában állnak,
b) a közösség számára nyilvánosak,
c) a közösségekkel, településsel aktív kapcsolatot tartanak,
d) alaptevékenységük körében nem gazdasági haszonszerzés céljából jönnek létre,
e) a kulturális javakhoz széles körű és egyenlő hozzáférést biztosítanak.

A muzeális intézmény a kulturális javakhoz való hozzáférés biztosítása és a kulturális alapellátás kiterjesztése érdekében:
a) a kulturális javak egységes szaktudományos szempontok szerint, tudományos szaktevékenység keretében kialakított, nyilvántartott és dokumentált együttesét őrzi, gondozza és kiállításon bemutatja,
b) biztosítja a kulturális javakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység lehetőségét,
c) kultúraközvetítő, közművelődési tevékenységével hozzájárul az egész életen át tartó tanulás folyamatához,
d) közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat rendez,
e) együttműködik a nevelési-oktatási intézményekkel és múzeumpedagógiai programjaival segíti az iskolai és az iskolán kívüli nevelés céljainak elérését,
f) elvégzi a kulturális javak múzeumpedagógiai célú feldolgozását, folyamatosan megújuló múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai programkínálatot biztosít,
g) turisztikai vonzerejének felhasználásával, a látogatóknak nyújtandó szolgáltatásokkal helyi és országos szinten elősegíti a gazdaság élénkítését.

A muzeális intézmény a kulturális javakhoz való hozzáférés feltételeit a működési engedélyében meghatározott szakmai besorolásnak megfelelő követelményszint szerint biztosítja, mely besorolás az alábbi lehet:
a) közérdekű muzeális kiállítóhely,
b) közérdekű muzeális gyűjtemény,
c) múzeum:
ca) tematikus múzeum,
cb) területi múzeum,
cc) megyei hatókörű városi múzeum,
cd) országos szakmúzeum,

ce) országos múzeum.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42. §-a szerint a múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény, amely a kulturális javakat és a szellemi kulturális örökség elemeit tudományos, örökségvédelmi, oktatási és ismeretátadási céllal gyűjti, megőrzi, feldolgozza, kutatja és kiállítja, továbbá egyéb formákban közzé teszi. Tevékenységével elősegíti a természeti, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos összefüggések kutatását, megértését, nyomon követi azok jelenkori változásait és folytonos művelődésre ösztönöz.

A múzeum feladata többek között a működési engedélyében meghatározott gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak
a) gyűjteménygondozása, ennek keretében azok
aa) gyarapítása,
ab) nyilvántartása,
ac) állományvédelme,
b) tudományos feldolgozása és publikálása,
c) hozzáférhetővé tétele, ennek keretében
ca) állandó és időszaki kiállítások rendezése,
cb) közművelődési és múzeumpedagógiai programok és kiadványok biztosítása,
cc) a kulturális javak digitalizálása,
cd) a kutatási tevékenység biztosítása.

A múzeum:
a) szabad kapacitásai terhére kiállítások megrendezésével, kulturális javak kölcsönzésével, valamint tudományos, állományvédelmi és közönségkapcsolati tevékenységgel kapcsolatos szolgáltatást nyújthat,
b) a fenntartó által jóváhagyott múzeumi küldetésnyilatkozattal, stratégiai tervvel, állományvédelmi tervvel, gyűjtemény gyarapítási és revíziós tervvel, továbbá múzeumi digitalizálási stratégiával rendelkezik, amely alapján szakmai tevékenységét folytatja,
c) feladatait éves szakmai munka- és pénzügyi terv alapján végzi, tevékenységéről éves szakmai munkajelentést és pénzügyi beszámolót, valamint teljesítményértékelést készít.

A fenti törvény 46. § szerint a területi múzeum több múzeumi szakágat felölelő gyűjtőkörrel rendelkezik. A **Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény gyűjtőkörébe** az alábbiak tartoznak:

- **régészet,**
- **történet,**
- **néprajz,**
- **képzőművészet,**
- **iparművészet.**

Gyűjtőterülete a **Hatvani Járás közigazgatási területe.**

A muzeális intézmények szakfelügyeletéről szóló 3/2009. (II.18.) OKM rendelet 1. §-a értelmében a kultúráért felelős miniszter az általa kiadott működési engedéllyel rendelkező muzeális intézményekre vonatkozó ágazati szakmai irányítási jogkörét, valamint ezen intézmények szakmai munkájának fejlesztését muzeológiai szakfelügyelet közreműködésével látja el.

Fentiek alapján az intézmény vezetője szakfelügyeleti vizsgálatot kért az Emberi erőforrások Minisztériumától (Jogutódja: Kulturális és Innovációs Minisztérium; továbbiakban: minisztérium). A minisztérium a kérésnek megfelelően általános és történetiszakfelügyeleti vizsgálatot rendelt el. A

vizsgálat célja az volt, hogy feltárja, hogy az intézmény megfelel-e a 376/2017. (XII.11.) kormányrendeletnek, amely megállapítja a területi múzeummá válás minősítésnek a feltételeit. A szeptember hónapban lezárult vizsgálat eredményeként megállapításra került, hogy a muzeális intézmény alkalmas a területi múzeum státusz eléréséhez. A területi múzeummá történő felminősítéshez jogszabályi és infrastrukturális feltételei megvannak.

Az indoklásban a következők szerepelnek:
A muzeális intézmény rendelkezik állandó és időszaki kiállításokra alkalmas helyiségekkel, gyűjteményi raktárral, könyvtárral és adattárral. A könyvtár, mint gyűjtemény rendezése folyamatban van. A leltározást közösen szakmuzeológusok végzik.
Rendelkezik elkülönített múzeumpedagógiai foglalkoztató térrel, valamint a közönség fogadását és a múzeumi kiadványok árusítását kiszolgáló helyiséggel. Az épületet elektronikus és mechanikus védelemmel látták el, beleértve a raktárakat is. A tűzvédelem is megfelelő.
Állandó és időszaki kiállítást mutatnak be. A nyitvatartási előírt időnek megfelelnek. A nyitvatartási idő: hétfő kivételével napi 10 óra és 18 óra közötti időszakra esik. A kiállításokhoz és a Nemzeti Alaptantervhez illeszkedő, a lokális identitást erősítő közművelődési és múzeumpedagógiai szolgáltatásokat nyújtanak. Intézményi honlapot működtetnek és a látogatók számára online szolgáltatásokat biztosítanak. A múzeum igény szerint folyamatosan, de hetente legalább egyszer négyórás időtartamban kutatószolgálatot működtet.
Az intézményben a gyűjtőkörébe tartozó szakáganként szakmuzeológusokat, továbbá műtárgyvédelmi munkatársat (jelenleg gyűjteménykezelő, illetve műtárgyvédelmi felelős) és múzeumpedagógus munkakört létesítettek, amelyet a muzeális intézményekben foglalkoztatottak képesítési követelményeire és jogviszonyára irányadó jogszabályokban meghatározott képesítéssel rendelkező szakemberekkel töltenek be. Jelenleg egy szakágban (képzőművészet) nincs művészettörténész szakember, de a felvétele folyamatban van és ez a státusz hamarosan ismét betöltésre kerül.
A muzeális intézmény a kulturális javakat a négy szakágban a nyilvántartási rendeletszerinti alapleltárba, illetve külön nyilvántartásba vezeti. A könyvtári nyilvántartást pedig hamarosan megkezdi. Megállapítást nyert továbbá, hogy a fentiek okán néhány apróbb belső igazgatói intézkedéssel a működési engedély területi múzeummá történő minősítése megvalósítható.

A szakfelügyeleti vizsgálat megállapította, hogy a muzeális gyűjtemény területi múzeummá történő felminősítésének jogszabályi és infrastrukturális feltételei megvannak. Néhány apróbb belső igazgatói intézkedéssel - melyek a határozati javaslat mellékletét képező intézkedési terv tartalmaz - a működési engedély területi múzeummá történő minősítése megvalósítható.

Jogszabályi szempontból a feltételek megléte lehetővé teszi a területi múzeummá válást, amely nemcsak az intézmény nagyobb mértékű pozicionálását jelenti, hanem Hatvan városának jelentőségét is erősíti az ország kulturális térképén. A múzeum és a serfőzde együttese a már járt úton haladva, azt fejlesztve, a korábbiaknál eredményesebben tudná a helyi értékek megőrzését, bemutatását végezni. Továbbá partnerként a környéki kulturális intézmények, iskolák bevonásával a város és a járás javát szolgálva hatásközpontként működhetne.

A területi múzeumi besorolás megszerzésével biztosítva lenne az évenkénti megjelenésű múzeumi évkönyv pályázati alapja. Az állandó és időszaki kiállítások létrehozása és fogadása több pénzből, jobb feltételekkel valósulhatna meg. Nőhetne a szakmai fórumok, konferenciák szervezésének jogosultsága, támogatottsága.

Hatvannak és környékének további régészeti feltárása kapcsán a megfelelő követelményeket teljesítve a régész-muzeológus munkatárs szerepe megkerülhetetlen lenne, a feltárásokba aktívan bekapcsolódhatna. A területi múzeum ásatásokon, feltárásokon való részvétele a szakmai fejlődés és

elismerés mellett bevételi lehetőség is volna a múzeumnak. A város múltjához kötődő leletanyag így az intézmény birtokában maradhatna, Hatvan rendelkezne vele.

Az előbbi néhány példa alapján hazai - és nemzetközi pályázatokon indulva nagyobb eséllyel, sikeresebben működhetne az intézmény, több anyagi forrást bevonva, amelyeket itt helyben, Hatvanban és környékén hasznosulnának, mindez a város kulturális alapú gazdaságfejlesztését is szolgálná. Kiállításokhoz, rendezvényekhez és egyéb múzeumi jellegű, illetve intézményfenntartó, fejlesztő beszerzésekhez, egyéb szolgáltatások igénybevételéhez is alapot biztosíthatna.
A területi múzeummá történő besorolás szélesítené a hatvani és környéki civil kapcsolatrendszer bővülését, amellyel az intézmény nagyobb részt tudna vállalni a társadalmi egyenlőtlenségek bizonyos mértékű feloldásában.
Egy ilyen nagy jelentőségű átminősítés magával vonja a városi turizmus fejlődését és ezáltal Hatvan presztízsének növekedését.

A területi múzeummá válás jelentős többletköltséggel nem jár, annak fedezete az intézmény költségvetésében rendelkezésre áll.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fenti előterjesztést szíveskedjék megtárgyalni, és az alábbi határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat:
Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjteményt (3000 Hatvan, Kossuth tér 12.) 2023. április 1. napjától a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 46. §-a szerinti területi múzeummá kívánja alakítani, ennek érdekében a határozat mellékletét képező intézkedési tervet jóváhagyja.

A képviselő-testület felkéri Hatvan Város Jegyzőjét, hogy intézkedjen az intézmény alapító okiratának módosításáról.

A képviselő-testület továbbá felkéri az intézmény vezetőjét, hogy a területi múzeummá történő váláshoz tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A területi múzeummá válás jelentős többletköltséggel nem jár, annak fedezete az intézmény költségvetésében rendelkezésre áll.

Határidő: azonnal (intézkedési terv), 2022. március 31. (alapító okirat módosítás)
Felelős: Hatvan város polgármestere a jegyző útján, illetve az Intézményvezető

Hatvan, 2022. október 20.

Horváth Richárd
polgármester

Látta:

dr. Kovács Éva
jegyző

INTÉZKEDÉSI TERV

Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény

3000 Hatvan, Kossuth tér 12.

Határozati javaslat melléklete

	Teendők, feladatok	**Felelős**	**Határidő**
1.	A szakágnak megfelelően kell alkalmazni szakmuzeológusokat. A képzőművészeti szakághoz művészettörténész muzeológus alkalmazása szükséges. Jelenleg folyamatban.	Intézményvezető	2022. december 1.
2.	Egy állandó történeti és állandó néprajzi kiállítást kell létrehozni. Ez a múzeumi stratégiába betervezett feladat, megvalósításához pénzügyi források előteremtése szükséges.	Intézményvezető	hosszabb távon
3.	A könyvtári jelenleg is létező gyűjteményt belső szabályzatban kell létre hozni. A könyvtári leválás után új leltárkönyv beszerzésével leltározni szükséges. Ez jelenleg folyamatban van.	Intézményvezető	2022. december 31.
4.	Az intézmény rendelkezik több előkészítő raktárral (épületen belül és a raktárban), de ezeket ki kell jelölni és infrastruktúrálisan fejleszteni (például belső polcrendszer).	Intézményvezető	2022. december 31.
5.	A régészeti szakágban hosszabb távon a szakmai munka fejlesztéseként eszközök beszerzése szükséges.	Intézményvezető	folyamatosan
6.	Állományvédelmi (restaurátor) műhely kialakítása elsősorban a raktárban alkalmas térben. Hosszabb távon javasolt külsős vagy belsős restaurátor alkalmazása. Az állományvédelmi feladatokat és az állományvédelmi felelős státuszt a gyűjteménykezelő látja el.	Intézményvezető	folyamatosan

Hatvan, 2022. október 20.

Kökény Ferenc
intézményvezető

Horváth Richárd
polgármester